

۱) صَع فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مَنَاسِبَةً: (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ)

- (الْمُجِيبُ / اِثْنَتَا عَشْرَةَ / الْفِيزِيَاءُ / الطِّينُ / الْعَظْمُ / عَشْرَةٌ)
 (۱) ..... عِلْمٌ يَبْحَثُ عَنِ خِصَائِصِ الْمَوَادِّ وَ الظَّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ وَ الطَّاقَةِ.
 (۲) أَرْبَعُونَ تَفْسِيْمٌ عَلَى أَرْبَعَةٍ يُسَاوِي .....
 (۳) ..... هُوَ الَّذِي يَتَقَبَّلُ الدُّعَاءَ وَ هُوَ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى.
 (۴) ..... تُرَابٌ مُخْتَلِطٌ بِالْمَاءِ.

۲) عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ لِمَا أَشِيرَ إِلَيْهِ بِحَطِّ:

«يُشَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيْقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ»

ا: يُشَجِّعُ:

- الف) فعلٌ مضارعٌ، مَفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيْدٌ مِنْ بَابِ تَفْعِيلٍ، مُتَعَدِّ، مَعْلُومٌ / فعلٌ و الجملة فعلية
 ب) فعلٌ مضارعٌ، مَفْرَدٌ مُؤنَّثٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيْدٌ مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ، مَجْهُولٌ، لَازِمٌ / خبرٌ
 ۲: الْمُتَفَرِّجُونَ:

- الف) اسمٌ مفعولٍ، نكرة، جمعٌ تكسيرٍ، مذكَّرٌ / خبرٌ و مرفوعٌ
 ب) اسمٌ فاعلٍ، جمعٌ مذكَّرٌ سالمٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، مُعَرَّبٌ / فاعلٌ و مرفوعٌ

۳) عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ المَحَلِّ الْإِعْرَابِي:

«الْحِكْمَةُ لَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ.»

الف) لَا تَعْمُرُ:

- ا: فِعْلٌ مُضَارِعٌ، مَفْرَدٌ، مُؤنَّثٌ، غَائِبٌ، مَعْلُومٌ / خبرٌ
 ب) الْجَبَّارِ:

- ا: اِسْمٌ، مَفْرَدٌ، مَذَكَّرٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ / مُضَافٌ إِلَيْهِ
 ۲: اِسْمٌ، مَفْرَدٌ، مَذَكَّرٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، اِسْمٌ مَبَالِغَةٌ / صِفَةٌ

۴) كَمَلِ الْفَرَاغَ بِالتَّرْجَمَةِ الصَّحِيحَةِ:

(۱) (رَبَّنَا وَ لَا تُحْمَلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ):

پروردگارا، آنچه توانش را هیچ ..... بر ما ..... .

(۲) يَا إِلَهِي! اَمَلِ الصَّدْرَ اِنْشِرَاحًا:

ای خدای من، ..... را از شادمانی ..... .

۵) عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

(۱) (يَا أَيُّهَا النَّاسُ ..... رَبِّكُمْ الَّذِي خَلَقَكُمْ) (اعْبُدْنِ، اَعْبُدُوا، يَعْْبُدْنِ)

(۲) ..... جَمِيعُ الطُّلَابِ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانَاتِ إِلَّا جَوَادًا. (حَضَرَ، حَضَرَتْ، حَضَرُوا)

۶) عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ المَحَلِّ الْإِعْرَابِي:

«طَلَبُ الْحَاجَةِ مِنْ غَيْرِ أَهْلِهَا أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ.»

الف) الْحَاجَةِ:

- ا: اِسْمٌ فَاعِلٍ، مَفْرَدٌ، مُؤنَّثٌ، مُعَرَّفٌ بِالْعَلَمِيَّةِ / فاعلٌ
 ب) أَشَدُّ:

- ا: اِسْمٌ تَفْصِيْلِيٌّ، مَفْرَدٌ، مَذَكَّرٌ / خبرٌ
 ۲: مَصْدَرٌ، مَفْرَدٌ، مَذَكَّرٌ / صِفَةٌ

كَمَلِ الْفَرَاغَ بِالترجمة الصحيحة:

(۱) الْمُغُولُ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهْجُمُوا عَلَى الصِّينِ.

«مغولها ..... به چین .....»

(۲) بَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سَوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ؟

«بلکه آنان را می‌بینی از گلی ..... آیا به‌جز گوشت و ..... و پی‌اند؟»

ترجم العبارات إلى الفارسية:

(۱) رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَ تَقَبَّلْ دُعَاءِ)

(۲) (إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا)

(۳) وَ قَدَرُ كُلِّ أَمْرٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ / وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءٌ.

عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ: «عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ.»

(الف) عَدُوٌّ: ۱: اسمٌ، جمعٌ تَكْسِيرٍ، نكره / فاعل

۲: اسمٌ، مفردٌ، مُذَكَّرٌ، نكره / مبتدا

(ب) جاهلٌ: ۱: اسمٌ فاعلٌ، مفردٌ، مُذَكَّرٌ، نكره / صفت

۲: اسمٌ مبالغةٌ، مفردٌ، مُذَكَّرٌ، نكره / مضافٌ إليه

عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ الْوَاقِعِ:

(۱) بَعْضُ الطَّيُورِ يَتَظَاهَرُ أَمَامَ الْعَدُوِّ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ.

(۲) التَّفَاخُرُ بِالنَّسَبِ مَحْمُودٌ.

عَيِّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ وَ اسْمَ الْمَبَالِغَةِ وَ اسْمَ الْمَكَانِ وَ اسْمَ التَّفْضِيلِ فِي مَايِلِي:

«اللَّهُ أَعْلَمُ وَ هُوَ عَلَامُ الْغُيُوبِ وَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ / كَانَ فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَتَانِ.»

۱- اسمُ الْفَاعِلِ: ..... ۲- اسمُ مبالغةٍ: ..... ۳- اسمُ الْمَكَانِ: ..... ۴- اسمُ التَّفْضِيلِ: .....

عَيِّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

(الف) الطَّالِبَاتَانِ تَقْرَأَانِ دُرُوسَهُمَا مُجِدَّتَيْنِ.

(ب) لَا عِبَادَةَ مِثْلَ التَّفَكُّرِ.

كَمَلِ الْفَرَاغَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:

(الف) مِنْ مُهَدَّدَاتِ نِظَامِ الطَّبِيعَةِ ؛ تَلَوُّثُ الْهَوَاءِ الَّذِي يُسَبِّبُ أَمْطَارًا حَمَضِيَّةً.

از تهدیدکننده‌های نظام طبیعت، ..... هواست که موجب باران‌های ..... می‌شود.

(ب) (فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ)

و این روز ..... است و شما .....

إِنْتِخِبِ التَّرْجُمَةَ الصَّحِيحَةَ:

(الف) رَأَيْتُ الْفَلَّاحَ وَ هُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ.

(۱) کشاورزی را دیدم در حالی‌که محصول را جمع می‌کند.

(۲) کشاورز را دیدم در حالی‌که محصول را جمع می‌کرد.

(ب) (قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ)

(۱) گفتند: هیچ دانشی نداریم، قطعاً تو بسیار دانای نهران‌ها هستی.

(۲) گفتند: هیچ دانشی برایمان نیست، بی‌گمان دانای نهران هستی.

ترجم هذه الجمل:

(۱) كُلُّ شَيْءٍ يَرْخُصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبَ ؛ فَإِنَّهُ إِذَا كَثُرَ غَلَا.

(۲) فُرُزُ بَعْلَمٍ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا فَأَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ.

(۳) يَا إِلَهِي اجْعَلِ التَّوْفِيقَ حَظِّي وَ نَصِيبِي فِي الْحَيَاةِ.

عَيَّنَ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفِرَاغِ:
الف) (إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ) (تَشْكُرُونَ، يَشْكُرُونَ، يَشْكُرُوا)
ب) الطالباتُ ..... في أداء واجباتهنَّ. (تَجْتَهِدْنَ، يَجْتَهِدْنَ)

أَكْتُبْ فِي الْفِرَاغِ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَرَادِفَتَيْنِ وَ الْكَلِمَتَيْنِ الْمُتَضَادَّتَيْنِ:
« غَلَا / الدَّاءُ / رَحُصٌ / رَاحٌ / المَرَضُ / الحِيَاءُ »
الف) ..... = ...
ب) ..... ≠ .....

عَيَّنَ نَوْعَ «لَا» فِي الْجُمْلِ:
١) لَا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ.
٢) لَا تَلْمِذٌ مِنْ شِيرَازٍ؟ لَا أَنَا مِنْ طَهْرَانَ.

لِلتَّرْجُمَةِ:
١) الْحَارِسُ كَانَ قَدْ اِمْتَنَعَ عَنِ النَّوْمِ:
٢) أَنْتَ عَلِيمٌ الْغُيُوبِ:

عَيَّنَ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفِرَاغِ:
الف) (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ ..... فِي سَبِيلِهِ صَفًّا) (يُقَاتِلُونَ، يُقَاتِلُونَ، يُقَاتِلُ)
ب) عَلَى الْإِنْسَانِ الْعَاقِلِ أَنْ ..... مِنَ الْوَجْهِ النَّافِعِ. (يَسْتَفِيدُ، تَسْتَفِيدُ، يَسْتَفِيدُ)

كَمَّلَ الْفِرَاغَاتِ فِي التَّرْجُمَةِ الْفَارْسِيَّةِ:
الف) (وَ مَا أَبْرَأُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ)
و نَفْسَمِ رَا ..... زَيْرًا نَفْسَ ..... بِهِ بَدَى اسْت.
ب) الَّذِينَ يُفَقِّهُونَ الْجَاهِلَ هَؤُلَاءِ أَفْضَلُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ (ص).
كَسَانِي كَه نَادَانَ رَا ..... اِيْنَانَ نَزْدَ فَرَسْتَادَه خَدَا (ص) .....

تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ:
١) (ذَلِكَ الْكِتَابُ لَإِيْبٍ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ)
٢) ظَلَمَ الْإِنْسَانُ الطَّبِيعَةَ فِي نَشَاطَاتِهِ ظُلْمًا كَثِيرًا.
٣) يَتَظَاهَرُ الطَّائِرُ أَمَامَ الْحَيَوَانَ الْمُفْتَرِسِ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ.
٤) كَانَ الرَّجُلُ يَغْرِسُ فَسِيلَةَ جُوزٍ وَ يَأْمُلُ أَنْ يَعِيشَ زَمَانًا طَوِيلًا.

أَكْتُبْ مُفْرَدَ الْكَلِمَةِ:
« وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءٌ: ..... »

عَيَّنَ الْمَحَلَّ الْإِعْرَابِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ:
الف) اللّٰعِبُونَ الْإِيرَانِيُّونَ رَجَعُوا مِنَ الْمَسَابِقَةِ مُبْتَسِمِينَ.
ب) لَيْتَ فَصِلَ الرَّبِيعَ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا.

تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ:
١) مَرَّتِ الْأَيَّامُ وَ فِي عَزْوَةِ حُنَيْنٍ وَقَعَتِ الشِّيمَاءُ أُسَيْرَةً بِيَدِ الْمُسْلِمِينَ.
٢) كَانَتْ لِلْمُزَارِعِ مَزْرَعَةٌ كَبِيرَةٌ فِيهَا خَضِرَاوَاتٌ كَثِيرَةٌ.
٣) يَا إِلَهِي! اِحْمِنِي وَاحْمِ بِلَادِي مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ.
٤) كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيْقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءَ الْعِلْمِ.

تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ:
١) (يَقُولُونَ يَا قُوَاهِمَ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ)
٢) تَجْتَهَدُ الْأُمُّ لِتَرْبِيَةِ أَوْلَادِهَا اجْتِهَادًا بِالْعَمَلِ.
٣) هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ؟
٤) هُوَ بَنَى مُخْتَبَرًا صَغِيرًا لِيُجْرَى فِيهِ تَجَارِبُهُ.

عَيَّنَ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفِرَاحِ:
 (الف) لَيْتَنِي ..... جَمِيعَ مُدُنِ بِلَادِي. (يُشَاهِدُ، أَشَاهِدُ، تُشَاهِدُ)
 (ب) الْمُهَنْدِسُونَ ..... فِي الْمَصْنَعِ مُبْتَسِمِينَ. (وَقَفُوا، وَقَفْنَا، وَقَفْنَا)

ترجم هذه الجُمْل: (۱) رَبُّنَا يَجْعَلُ أَيَّامَنَا كَثِيرَ الْبَرَكَاتِ وَ يَحْمِي بِلَادَنَا مِنَ الشُّرُورِ.
 (۲) يَا بُنَيَّ، اجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ.
 (۳) كَانَتْ الْبُومَاتُ تَهْجُمُ عَلَى الْأَفْرَاحِ هَجُومًا وَ تَأْكُلُهَا.

ترجم هذه الجُمْل: (۱) رَبُّنَا وَ لَا نُحْمَلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ
 (۲) أَسْلَمَتِ الشَّيْمَاءُ فَاخْتَارَتْ قَوْمَهَا وَ دَعَتْهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ وَ بَيَّنَّتْ أَخْلَاقَ النَّبِيِّ (ص) لَهُمْ.
 (۳) مَا ظَنَنْتُ أَنَّكَ تُجِيبُ إِلَى طَعَامِ قَوْمٍ عَائِلُهُمْ مَجْفُوفٌ وَ غَنِيَّهُمْ مَدْعُوفٌ.

صَعَّ فِي الْفِرَاحِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.
 ۱- (فَاصِرٌ إِنَّ وَعَدَ اللَّهُ ..... وَ اسْتَغْفِرُ لِدُنْبِكَ) غَافِرٌ: ۵۵ (حَقٌّ □ - حَقًّا □ - حَقٌّ □)
 ۲- (وَ أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ ..... كَانَ مَسْئُولًا) الْإِسْرَاءِ: ۳۴ (الْعَهْدُ □ - الْعَهْدَ □ - الْعَهْدِ □)
 ۳- (إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ ..... مِنَ الْمُحْسِنِينَ) الْأَعْرَافِ: ۵۶ (قَرِيبٌ □ - قَرِيبًا □ - قَرِيبٍ □)
 ۴- (وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ ..... رَحِيمٌ) الْبَقَرَةِ: ۱۹۹ (غَفُورٌ □ - غَفُورًا □ - غَفُورٍ □)
 ۵- (إِنَّكُمْ ..... حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَ الْبَهَائِمِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (مَسْئُولٌ □ - مَسْئُولُونَ □ - مَسْئُولِينَ □)
 ۶- (إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ ..... الْحَسَنُ. الْإِمَامُ الْحَسَنُ (ع) (الْخُلُقُ □ - الْخُلُقِ □ - الْخُلُقِ □)
 ۷- (إِعْلَمُوا أَنَّ ..... النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعْمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ. الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ (ع) (خَوَائِجٌ □ - خَوَائِجٍ □ - خَوَائِجِ □)

عَيَّنَ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ، وَ اسْمَ الْمُبَالَغَةِ، وَ اسْمَ الْمَكَانِ، وَ اسْمَ التَّفْضِيلِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَاتِ؛ ثُمَّ عَيَّنَ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ.

- ۱- (سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى ...) الْإِسْرَاءِ: ۱
 پاک است آن [خدایی] که بنده اش را شبانه از مسجد الحرام تا مسجد الاقصی حرکت داد.
- ۲- (...) وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ (...) النَّحْلُ: ۱۲۵
 و با آنان با [شیوه ای] که نکوتر است بحث کن. قطعاً پروردگارت به [حال] کسی که از راهش گم شده، داناتر است.
- ۳- (...) يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ) آلِ عِمْرَانَ: ۱۶۷
 با دهان هایشان (زبان هایشان) چیزی را می گویند که در دل هایشان نیست و خدا به آنچه پنهان می کنند داناتر است.
- ۴- (وَ مَا أَكْبَرُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ...) يُونُسُ: ۵۳
 و نفسم را بی گناه نمی شمارم؛ زیرا نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است؛ مگر این که پروردگارم رحم کند.
- ۵- (قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ) الْمُؤْمِنُونَ: ۱ و ۲
 به راستی که مؤمنان رستگار شده اند؛ همانان که در نمازشان فروتن اند.
- ۶- (...) قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ) الْمَائِدَةِ: ۱۰۹
 گفتند: هیچ دانشی نداریم؛ قطعاً تو بسیار دانای نپانها هستی.
- ۷- (...) وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) الْبَقَرَةِ: ۱۹۵
 و نیکی کنید؛ زیرا خدا نیکوکاران را دوست می دارد.
- ۸- (وَ جَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ...) الْأَنْبِيَاءِ: ۳۲
 و آسمان را سقفی نگه داشته شده قرار دادیم.

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

- ١- لَا فَفَّرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَ لَا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْمُضَافُ إِلَيْهِ وَ نَوْعٌ لَا)
- ٢- لَا تُسَبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعِدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعٌ لَ، وَ مُضَادٌّ عِدَاوَةَ)
- ٣- لَا تُمَيِّنُوا الْفُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ فَإِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالرَّزَعِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعٌ لَ، وَ إِعْرَابُ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حُطُّ)
- ٤- حُدُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبِاطِلِ وَ لَا تَأْخُذُوا الْبِاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ كَوْنُوا نُقَادَ الْكَلَامِ. عَيْسَى بْنُ مَرْيَمَ (ع) (نَوْعٌ لَ، وَ إِعْرَابُ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حُطُّ)

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

- ١- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ... لَا بَرَكَةَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَائِبُ الْفَاعِلِ وَ نَوْعٌ لَا)
- ٢- لَا تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَ الْكِبْدُ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْجَارُّ وَ الْمَجْرُورُ، وَ الْفَاعِلُ وَ إِعْرَابُهُ وَ نَوْعُ الْفِعْلِ)
- ٣- لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعُ الْفِعْلِ، وَ اسْمُ الْحَرْفِ الْمُشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَ خَبَرُهُ وَ إِعْرَابُهُمَا)

إِمْلِ الْفَرَاغَ فِي تَرْجَمَةِ مَا يَلِي؛ ثُمَّ عَيِّنِ نَوْعَ «لَا» فِيهِ.

- ١- لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)
خدا رحم نمی کند به کسی که به مردم ..... .
- ٢- يَا حَبِيبِي، لَا شَيْءَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ.
ای دوست من، ..... زیباتر از بخشش به هنگام توانایی نیست.

إِسْتَخْرِجْ مِمَّا يَلِي الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

- دَوَاوُكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاوُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ
١- الْمُبْتَدَأُ وَ إِعْرَابُهُ: .....
- أَتَزَعُمُ أَنَّكَ جِزْمٌ صَغِيرٌ / وَ فَيْكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ
٢- إِسْمُ التَّفْضِيلِ وَ مَحَلُّهُ الْإِعْرَابِيُّ: .....
- النَّاسُ مِنْ جِهَةِ الْأَبَاءِ أَكْفَاءُ / أَبُوهُمْ آدَمُ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ
٣- الْخَبَرُ وَ إِعْرَابُهُ: .....
- وَ قَدْرُ كُلِّ أَمْرٍ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ / وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ
٤- الْجَمْعُ الْمَكْسَرُ: .....
- فَقُرْ بَعْلِمُ وَ لَا تَطْلُبْ بِهِ بَدَلًا / فَالنَّاسُ مَوْتَى وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ
٥- فِعْلُ النَّهْيِ: .....
- أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمِّ وَ لِأَبِ
٦- إِسْمُ الْفَاعِلِ: .....
- هَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ فِصَّةٍ / أَمْ حَدِيدٍ أَمْ نُحَاسٍ أَمْ ذَهَبٍ
٧- الْفِعْلُ الْمَجْهُولُ: .....
- بَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سِوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ
٨- الْفِعْلُ الْمَضَارِعُ: .....
- إِنَّمَا الْفَحْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ / وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ
٩- الْجَارُّ وَ الْمَجْرُورُ: .....

صَعِّ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

- ١- أَلْ ..... عُنْصُرٌ فِلْزِيٌّ كَالْحَدِيدِ مُوَصَّلٌ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرَبَاءِ.
- ٢- أَلْ ..... مَادَّةٌ حَمْرَاءُ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ تُصْنَعُ مِنْهُ أَطْعِمَةٌ.
- ٣- أَلْ ..... حَيْطٌ أَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْحِسُّ.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: اِمْلِئِ الْفَرَاغَ فِي مَا يَلِي، ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ «لا» فِيهِ.
١- (لا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...) الْبَقْرَةَ: ٢٥٦

..... در دين .....

٢- لا تُطْعِمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

.....

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: اِمْلِئِ الْفَرَاغَ فِي مَا يَلِي، ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ «لا» فِيهِ.
١- (...) هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ... الزُّمَرُ: ٩

آيا کسانی که می دانند و کسانی که ..... برابرند؟

٢- (وَ لَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً ...) يُونُسُ: ٦٥

گفتارشان تو را ..... ؛ زیرا ارجمندی، همه ..... خداست.

٣- (ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ) الْبَقْرَةَ: ٢

آن کتاب ..... هدایتی برای پرهیزگاران است.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: عَيِّنِ اسْمَ الْخُرُوفِ الْمُسَبَّهَةِ وَ حَبْرَهَا ؛ ثُمَّ اذْكُرْ اِعْرَابَهُمَا.

١- لَيْتَ فَضْلَ الرَّبِيعِ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا! لِأَنَّ الرَّبِيعَ قَصِيرٌ هُنَا.

٢- كَأَنَّ الْمُشْتَرِيَ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ ؛ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمٌ عَلَى بَيْعِهَا.

٣- إِحْتِثْ عَنْ مَعْنَى «الْعَصَاةِ» فِي الْمُعْجَمِ ؛ لَعَلَّ الْكَلِمَةَ مَكْتُوبَةً فِيهِ!

عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ. (✓ ×)

١- دَوَاؤُنَا فِينَا وَ نَحْنُ نَنْظُرُ إِلَيْهِ، وَ دَاوُنَا مِنَّا وَ نَحْنُ نَشْعُرُ بِهِ.

٢- أَلْفَحْرُ لِلْعَقْلِ وَ الْحَيَاءُ وَ الْعَفَافُ وَ الْأَدَبُ.

٣- خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ طَيِّبَةٍ وَ هُوَ لَحْمٌ وَ عَظْمٌ وَ عَصَبٌ.

صَعِّعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

١- قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ (ع): «..... أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنُ.» (أَنَّ □ - إِنَّ □ - بَكِنَّ □)

٢- سَأَلَ الْمُدِيرُ: أَمْ فِي الْمَدْرَسَةِ طَالِبٌ؟ فَأَجَابَ: «..... طَالِبٌ هُنَا.» (لِأَنَّ □ - لَا □ - فَإِنَّ □)

٣- حَضَرَ السَّيَّاحُ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ ؛ ..... الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرْ. (أَنَّ □ - بَكِنَّ □ - لَعَلَّ □)

٤- تَمَتَّى الْمَزَارِعُ: «..... الْمَطَرُ يَنْزِلُ كَثِيرًا!» (كَأَنَّ □ - لِأَنَّ □ - لَيْتَ □)

٥- لِمَاذَا يَبْكِي الطِّفْلُ؟ - ..... جَائِعٌ. (أَنَّهُ □ - لِأَنَّهُ □ - لَيْتَ □)

جَلَسَ: نشست	جَلَسْنَا:	لا تَجْلِسُوا: .....
أَجَلَسَ: نشانید	أَجَلِسْ:	اجْلِسَنَّ: .....
عَلِمَ: دانست	قَدْ عَلِمْتَ:	لَمْ أَعْلَمْ: .....
عَلَّمَ: یاد داد	قَدْ يُعَلِّمُ:	لَنْ يُعَلَّمَ: .....
قَطَعَ: بُرید	قُطِعَ:	كَانَا يَقْطَعَانِ: .....
انْقَطَعَ: بُریده شد	ما انْقَطَعَ:	سَيَنْقَطِعُ: .....
عَفَرَ: آمرزید	قَدْ عَفَرَ:	لا يُعْفَرُ: .....
اسْتَعْفَرَ: آمرزش خواست	قَدْ اسْتَعْفَرْتُمْ:	الْأَسْتَعْفَارُ: .....
لا يَسْتَغْفِرُونَ:	لا يَسْتَغْفِرُونَ:	أَسْتَغْفِرُ: .....

٤٣ إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرَجِّمْ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ.

١- لا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ. «رَسُولَ اللَّهِ (ص)»

٢- لا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ. «أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ (ع)»

٣- لا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. «أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ (ع)»

اِحْتَبِرْ نَفْسَكَ: تَرْجِمْ هَاتَيْنِ الْاَيْتَيْنِ الْكَرِيمَتَيْنِ.

١- (فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلِكَيْتُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ) اَلرُّوم: ٥٦

٢- (اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهِ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرصُوضٌ) اَلصَّف: ٤

ترجم هذه الجملة:

(اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهِ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرصُوضٌ)

اِنْتَخِبِ الْفِعْلَ الْمُنَاسِبَ لِلْفَرَاغِ:

الف) الْأَصْدِقَاءُ ..... عَلَى أَنْفُسِهِمْ.

١: تَعْتَمِدُونَ ٢: يَعْتَمِدُونَ ٣: يَعْتَمِدُنَ

ب) نَحْنُ ..... بَيْتًا جَمِيلاً مِنَ الْخَشَبِ.

١: صَنَعْنَا ٢: صَنَعْتُ ٣: صَنَعُوا

اِنْتَخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ:

لا فِرَارَ مِنْهُ ؛ لِأَنَّهُ قِسْمٌ مِنْ حَيَاتِهَا.

١) هيچ گريزي از آن نيست ؛ زيرا آن بخشي از زندگي اش است.

٢) او راه فراري ندارد ؛ زيرا آن قسمتي از زندگي است.

كَمَلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ:

الف) (وَ يَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا)

(كافر مي گويد ..... من ..... بودم.)

ب) عِنْدَ الشَّدَائِدِ يُعْرِفُ الْإِخْوَانَ.

(هنگام ..... برادران .....)

ج) بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هل سوى لحم و عظم و عصب؟

(بلکه آنان را ..... که از گل آفريده شده اند. آيا به جز گوشت و ..... و پي اند؟)

ترجم الأفعال:

الف) اِنْقَطَعَ: بريده شد

١: لَنْ يَنْقَطِعَ (.....) ٢: كَانَ يَنْقَطِعُ (.....)

ب) ذَكَرَ: ياد كرد

١: لَا تَذَكُرُ (.....) ٢: لَيْتَهُ يَذَكُرُ (.....)

أَعْرَبِ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ:

الف) اِنَّ الْعَصَبَ مَفْسَدَةٌ.

ب) لَا عِبَادَةَ مِثْلُ التَّفَكُّرِ.

ج) وَ اِحْمِنِي وَاِحْمِنِ بِلَادِي / مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ.

اِقْرَأِ الْاَبْيَاتِ التَّالِيَةَ ثُمَّ اَكْتُبِ الْمَطْلُوبَ:

«أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لِيَأْمَ و لِيَأْبُ

هل تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِصَّةٍ / أم حَدِيدٍ أم نُحَاسٍ أم ذَهَبٍ

بل تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هل سوى لحم و عظم و عصب»

الف) اسم الفاعل ← ..... ب) الفعل المجهول ← .....

ج) حرف الإستفهام ← ..... د) جمع التفسير من «أب» ← .....

هـ) حرف الجرّ ← ..... و) معادل «استخوان» العربي ← .....

۵۲

إجعل الكلمة الصحيحة للفراغ حسب قواعد «لا» النافية للجنس:
 الف) لا ..... في قولٍ إلا مع الفعل. (الخير - خير - خير)
 ب) لا ..... كالجهل. (فقر - فقّر - فقُر)
 ج) شاهدتُ صفًا لا ..... فيه. (طالباً - طالب - طالب)

۵۳

انتخب المعادل الصحيح الحروف المشبهة بالفعل

- الف) شاید: ليت لعل كأن
 ب) انكار: أن كأن إن
 ج) كاش: لعل ليت إن

۵۴

ترجم ما تحته خط إلى الفارسية:

- الف) لا جهاد كجهاد النفس ← .....
 ب) لا فقّر أشد من الجهل ← .....
 ج) (كأنهم بئاناً فرصوص) ← .....
 د) ليتني أشاهد مدينة الكربلاء و النجف ← .....

۵۵

انتخب الترجمة الصحيحة:

- ۱- يا إلهي إحموني:
 الف) ای خدای من، مرا حفظ کن.
 ۲- الصنم تمثال يعبد من دون الله:
 الف) بت مجسمه‌ای است که به جای خداوند پرستیده می‌شود.
 ب) بت سازه‌ای است که در کنار خداوند پرستیده می‌شود.
 ۳- ليت صديقي ينجح في المسابقة:
 الف) کاش دوستم در مسابقه پیروز باشد.
 ب) کاش دوستم در مسابقه پیروز شود.

۵۶

أكمل الترجمة بالكلمة المناسبة.

- الف) لا كثر أغنى من القناعة: هیچ گنجی ..... از قناعت .....
 ب) لا دين لمن لا عهد له: ..... دینی ندارد کسی که هیچ ..... ندارد.
 ج) لا تغضب، فإن الغضب مفسدة: خشمگین نشو، زیرا خشم ..... است.

۵۷

إجعل الحروف المشبهة المناسبة للفراغ: [كأن - أن - لكن - ليت - إن]

- الف) ..... ك مُتردّد في شراء هذه البضائع.
 ب) شاهدته و ..... ك ما سلمته.
 ج) (..... الله لذو فضلٍ على الناس)
 د) (قال أعلم ..... الله على كل شيء قدير)
 هـ) ..... السماء تُمطر علينا في الشتاء.

۵۸

شكّن ما أشير اليه بخط.

إن الحياة دقائق و ثوانٍ.

۵۹

آيا «إني» و «إني» از نظر تأثیر در معنی و اعراب با یکدیگر فرق می‌کنند؟

۶۰

چرا حرف «لا» در عنوان متن به صورت «هیچ» ترجمه شده است؟

۶۱

چرا کلمه‌ی «جّة» در عنوان متن «مفتوح» و بدون «تنوین» آمده است؟

۶۲ آیا خبر این حروف، همیشه به صورت «اسم» میآید؟

۶۳ آیا کلماتی که پس از «إِنَّ، لَكِنَّ، أَنْ...» آمده‌اند، «فعل» هستند؟

۶۴ چرا پس از «لَكِنَّ» کلمات «مسلمین» و «غافلون» با دو علامت مختلف جمع بسته شده‌اند؟

۶۵ چرا دو اسم پس از «إِنَّ» در آغاز متن یکی «منصوب» و دیگری «مرفوع» است؟

به جملات منفی زیر توجه کنید و به ۴ سؤال بعدی پاسخ دهید.
لا لباسَ أجملُ من العافية.
لا طالبٌ في الصفِّ.
لا كتابٌ عندي.

۶۶ «لا» بر سر چه کلمه‌ای آمده است؟ اسم فعل حرف

۶۷ جمله بعد از «لا» چه نوع جمله‌ای است؟ اسمیه فعلیه

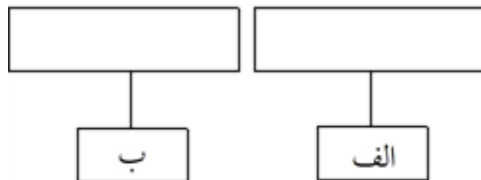
۶۸ اسم بعد از «لا» چه حرکتی دارد؟ فتحه ضمه كسره

۶۹ اسم بعد از «لا» از جهت اعراب شبیه کدام مورد است؟
اسم افعال ناقصه اسم حروف مشبیه بالفعل خبر افعال ناقصه

۷۰ إنتخب الكلمة المناسبة: فإنَّ ..... أن تتعجَّل. (فسادٌ، فسادٌ، فساد- الرأي، الرأي، الرأي)

۷۱ عَيَّرَ الْجَمَلَ حَسَبَ الطَّلَبِ:
الفلَّاحانِ يَزْرَعانِ الارضَ.
إِنَّ .....

۷۲ انتخاب الجواب الصحيح ثم ضع علامة «ص» تحت الجواب الصحيح و علامة «غ» تحت الجواب غير الصحيح:

هیچ پشتوانه‌ای مانند مشورت کردن نیست.

۷۳ اکمل العبارات التالية مما جاء بين القوسين:
لا ..... للكذاب. (مُروءةٌ، مُروءةٌ، مُروءةٌ)

أعرب ما أشير إليه بخط:
ليس الجمالُ يثوابٌ تُزبِننا

إنَّ الجمالَ جِمالٌ العلمِ و اللادِبِ

خبر حروف مشبهه بالفعل و نوع آن را مشخص کنید:
«إنَّ الانسانَ لَفِي خُسْرٍ» (العصر / ۲)

به راستی که انسان در زیانکاری است.

ترجمه‌ی آیات زیر را با انتخاب کلمه مناسب کامل کنید.
«و اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (البقرة / ۱۸۹)

و از خداوند بترسید ..... رستگار شوید.

با استفاده از کلمات زیر، جملات ۵ سوال بعدی را تکمیل کرده، اعراب‌گذاری کنید:
عَبْدٌ - سَمِيعٌ - عَبْدًا - الدُّنْيَا - سَمِيعٌ - سَقْفًا - ي - سَقْفٌ

إِنَّكَ ..... الدُّعَاءِ.

أَمَّا ..... دَارٌ مَمْرٌ.

لَا تَكُنْ ..... لِغَيْرِ اللَّهِ.

كَأَنَّ السَّمَاءَ ..... مَرْفُوعٌ.

لَيَتَنَّ ..... قَوِيٌّ كَيُّ أَسَاعِدِ الضُّعَفَاءِ.

صَحَّحَ الأَخْطَاءَ مع بيان السبب:
إِنَّ مَمْرَضَاتِ المُسْتَشْفَى سَاهَرَاتٍ طَوَلَ اللَّيْلِ.

صَحَّحَ الأَخْطَاءَ مع بيان السبب:
إِنَّ الْمُسْلِمُونَ مُتَّفَرِّقِينَ مَا دَامُوا بَعِيدُونَ عَنِ الْإِسْلَامِ

إِجْعَلْ حَرْفًا مُشَبَّهًا بِالْفِعْلِ محلَّ الفِعْلِ الناقصِ ثمَّ غَيِّرْ ما يَلْزَمُ تَغْيِيرُهُ:
كُنْتُ فَذُ نَجَحْتُ فِي الْحَيَاةِ بِجِدِّكَ.

إِجْعَلْ حَرْفًا مُشَبَّهًا بِالْفِعْلِ محلَّ الفِعْلِ الناقصِ ثمَّ غَيِّرْ ما يَلْزَمُ تَغْيِيرُهُ:
مَا زالَ الْحَسَدُ يَقْتُلُ صاحِبَهُ.

حَوَّلَ الجُمْلَةَ التالِيَةَ مِنَ المفردِ الى المثنى فالجمع:
لِيَتَّكَ تَنْصُرُ الْمَظْلُومِينَ.

٨٧ در آیه ی زیر وجوه بلاغی ادوات تمنّی و ترجّی را بیان کنید:
يقول الظالم يومَ القيامة: (يا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا)

٨٨ عَيِّنِ الصَّحِيحَ (في المعنى و الاعراب):

الف) لَعَلَّ الْعِيَوْمَ تُمَطَّرُ عَلَيْنَا.

ب) لَعَلَّ هَذِهِ الطَّالِبَةُ يَنْجَحُ.

ج) لَعَلَّ الْكَافِرُ يَكْفُرُ بِاللَّهِ.

٨٩ عَيِّنِ الصَّحِيحَ (في المعنى و الاعراب):

الف) كَأَنَّ السَّمَاءَ سَقْفًا مَرْفُوعٌ.

ب) كَأَنَّ السَّمَاءَ سَقْفٌ مَرْفُوعٌ.

ج) كَأَنَّ السَّمَاءَ فُجَّةٌ فَوْقَ رُؤُوسِنَا.

٩٠ أَلْطَمْعُ الشَّدِيدُ يَدْفَعُ الْإِنْسَانَ إِلَى الْبَلَاءِ.

٩١ كَأَنَّ ارِضَاءَ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ!

٩٢ لَيْتَ الْمَوَدَّةَ تَسْتَقِرُّ بَيْنَ النَّاسِ.

٩٣ إِنَّ الْمَسَاجِدَ بِيوتُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ.

٩٤ (إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا)

٩٥ تَرْجِمِ الْعِبْرَةَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ وَ حَبْرَهَا:
كَاتَكَ مُتَرَدِّدٌ فِي عَمَلِكَ وَلَكِنِّي عَازِمٌ عَلَى مُوَاصَلَةِ الْعَمَلِ.

٩٦ تَرْجِمِ الْعِبْرَةَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ وَ حَبْرَهَا:
(الْمُ تَعَلَّمَ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

٩٧ تَرْجِمِ الْعِبْرَةَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ وَ حَبْرَهَا:
(يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ)

٩٨ تَرْجِمِ الْعِبْرَةَ التَّالِيَةَ ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ الْحُرُوفِ الْمَشْبَهَةِ بِالْفِعْلِ وَ حَبْرَهَا:
(إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ)

٩٩ مَبِّزِ أَنْوَاعَ حَرْفِ «لَا»:
(لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ)

١٠٠ مَبِّزِ أَنْوَاعَ حَرْفِ «لَا»:
لَا خَيْرَ فِي وُدِّ الْإِنْسَانِ الْمُتَلَوِّنِ!

- ۱ الفیزیاء (ص ۲۹ درس ۲) (۲) عَشْرَةَ (ص ۶۶ درس ۴)
 ۳) الْمُجِيب (ص ۷۷ درس ۵) (۴) الطَّيْن (ص ۱۱ درس ۱)
- ۲ الف [فعل معلوم و مصدرش «تَشْجِيع» و از باب «تفعیل» است.]
 ۲) ب [مختوم به «وَنَ» و جمع مذکر سالم در نقش فاعل است.] (ص ۲۶ درس ۲)
 ۳ الف) ۱ (ب) ۲ (ص ۵۹)
- ۴) ۱) نداریم، تحمیل نکن (درس ۱ ص ۱۲) ۲) سینه، پر کن (درس ۵ ص ۷۲)
 ۵) ۱) اَعْبُدُوا (درس ۵ ص ۸۱) ۲) حَضَرَ (درس ۳ ص ۴۶)
 ۶ الف) ۲ (ب) ۱ (ص ۴۸)
- ۷) ۱) توانستند، حمله کنند (درس ۲ ص ۳۰) ۲) آفریده شدند، استخوان (درس ۱ ص ۳)
 ۸) ۱) پروردگارا، مرا و نسلم را برپادارنده نماز قرار بده؛ پروردگارا، دعایم را بپذیر. (درس ۵ ص ۷۱)
 ۲) به درستی که ما پاداش کسی که کاری را نیک انجام داد، تباه نمی‌کنیم. (درس ۲ ص ۲۰)
 ۳) و ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می‌دهد (انجام می‌داد) و مردان (انسان‌ها) به واسطه کارها شهرتی (نامآوری) دارند. (درس ۱ ص ۲)
- ۹ الف) ۲ [عدوّ: مفرد، عُدوان: مصدر، أعداء: جمع مکسر]
 ۱) [جاهل: اسم فاعل] (ص ۴۷)
- ۱۰) ۱) صحیح (درس ۴ ص ۶۸) ۲) غلط (درس ۱ ص ۴)
- ۱۱) ۱- اسم الفاعل: الْمُحْسِنِينَ (درس ۱ ص ۱۵)
 ۲- اسم مبالغة: غَلَام (درس ۱ ص ۱۵)
 ۳- اسم المكان: الْمَسْجِد (درس ۳ ص ۴۷)
 ۴- اسم التّفْضِيل: أَعْلَم (درس ۱ ص ۱۵)
- ۱۲) الف) مبتدا، حال (درس ۲ ص ۲۶) (ب) اسم لای نفی جنس، مضاف‌الیه (درس ۱ ص ۱۳)
- ۱۳) الف) آلودگی، اِسیدی (درس ۴ ص ۵۴) (ب) قیامت، نمی‌دانستید (نمی‌دانسته‌اید) (درس ۱ ص ۸)
- ۱۴) الف) ۲ (درس ۲ ص ۲۷) (ب) ۱ (درس ۱ ص ۱۵)
- ۱۵) ۱) هر چیزی ارزان می‌شود هرگاه زیاد شود جز ادب؛ زیرا آن هرگاه زیاد شود گران می‌شود. (درس ۳ ص ۴۴)
 ۲) به کمک دانش رستگار شو و برای آن جایگزینی نخواه که اهل علم و دانش زنده‌اند. (درس ۱ ص ۲)
 ۳) ای خدای من موفقیت را بخت و بهره من در زندگی قرار بده. (درس ۵ ص ۷۲)
- ۱۶) الف) یَشْكُرُونَ (درس ۱ ص ۶) (ب) يَجْتَهِدُونَ (درس ۲ ص ۲۶)
- ۱۷) الف) الذّاء = الفرض (درس ۱ ص ۴) (ب) غلا ≠ رَحُص (درس ۳ ص ۴۹)

۱- (سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى ...) الْإِسْرَاءُ: ۱
پاک است آن [خدایی] که بنده‌اش را شبانه از مسجدالحرام تا مسجد الاقصی حرکت داد.

الْمَسْجِدِ: اسْمُ الْمَكَانِ

۲- (... وَ جَادِلْهُمْ بِلَاغِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ...) النَّحْلُ: ۱۲۵
و با آنان با [شیوه‌ای] که نکوتر است بحث کن. قطعاً پروردگارت به [حال] کسی که از راهش گم شده، داناتر است.

أَحْسَنُ، أَعْلَمُ: اسْمُ التَّفْضِيلِ

۳- (... يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ) آلِ عِمْرَانَ: ۱۶۷
با دهان‌هایشان (زبان‌هایشان) چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و خدا به آنچه پنهان می‌کنند داناتر است.

أَعْلَمُ: اسْمُ التَّفْضِيلِ

۴- (وَ مَا يُبْرِي نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَقَارَةٌ بِالسَّوَاءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ...) يُونُسَ: ۵۳
و نفسم را بی‌گناه نمی‌شمارم ؛ زیرا نفس، بسیار دستوردهنده به بدی است ؛ مگر این‌که پروردگارم رحم کند.

أَمَارَةٌ: اسْمُ الْمُبَالَغَةِ

۵- (قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ) الْمُؤْمِنُونَ: ۱ و ۲
به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند ؛ همانان که در نمازشان فروتن‌اند.

الْمُؤْمِنُونَ، خَاشِعُونَ: اسْمُ الْفَاعِلِ

۶- (... قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ) الْمَائِدَةَ: ۱۰۹

گفتند: هیچ دانشی نداریم ؛ قطعاً تو بسیار دانای نهان‌ها هستی.

عَلَّامٌ: اسْمُ الْمُبَالَغَةِ

۷- (... وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) الْبَقَرَةَ: ۱۹۵

و نیکی کنید ؛ زیرا خدا نیکوکاران را دوست می‌دارد.

الْمُحْسِنِينَ: اسْمُ الْفَاعِلِ

۸- (وَ جَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ...) الْأَنْبِيَاءُ: ۳۲

و آسمان را سقفی نگه داشته شده قرار دادیم.

مَحْفُوظًا: اسْمُ الْمَفْعُولِ / مُعْرَضُونَ: اسْمُ الْفَاعِلِ

۱- لا فُقِرَ أَشَدُّ مِنَ الْجَهْلِ وَ لَا عِبَادَةَ مِثْلَ التَّفَكُّرِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْمُضَافُ إِلَيْهِ وَ نَوْعٌ لَا)

هیچ نداری و فقری سخت‌تر از نادانی و هیچ عبادتی مانند اندیشیدن نیست.

- الْمُضَافُ إِلَيْهِ: التَّفَكُّرُ

نَوْعٌ لَا: حرف نفی جنس

۲- لَا تُسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعٌ لَا، وَ مُضَادٌّ عَدَاوَةَ)

به مردم دشنام ندهید، پس میان آنها دشمنی را به دست می‌آورد.

- لَا، حرف نهی و متضادّ عداوة، صداقة است.

۳- لَا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَ الشَّرَابِ فَإِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالرِّزْقِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعٌ لَا، وَ إِعْرَابُ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ)

دل‌ها را به زیادی غذا و نوشیدنی نکشید زیرا، دل همانند کشتزار است. هنگامی که آب بر آن زیاد شود می‌میرد.

- لَا، حرف نهی است.

الْقُلُوبُ: مفعول و منصوب / الطَّعَامُ: مضاف‌الیه و مجرور / الْقَلْبُ: اسمِ إِنَّ و منصوب / كَالرِّزْقِ: جار و مجرور / الْمَاءُ: فاعل و مرفوع

۴- خُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَ لَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ كَوْنُوا نِقَادَ الْكَلَامِ. عَيْسَى بْنُ مَرْيَمَ (ع) (نَوْعٌ لَا، وَ إِعْرَابُ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ)

حق را از اهل باطل بگیرد، و باطل را از اهل حق نگیرد، نقدکنندگان سخن [انتخاب‌کننده‌ی خوب از بد] باشید.

- لَا، حرف نهی است.

الْحَقُّ: مفعول منصوب / الْبَاطِلُ: مضاف‌الیه و مجرور / أَهْلُ: مجرور بحرف جرّ / الْكَلَامُ: مضاف‌الیه و مجرور

۱- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ، ... لَا بَرَكَةَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَائِبُ الْفَاعِلِ وَ نَوْعٌ لَا)

هر خوراکی که نام خدا بر آن برده نمی‌شود، پس آن فقط بیماری است و هیچ برکتی در آن نیست.

نَائِبُ الْفَاعِلِ: اسْمُ

نَوْعٌ «لَا» در (لَا يُذَكَّرُ): حرف نفی / وَ نَوْعٌ «لَا» در (لَا بَرَكَةَ): لای نفی جنس

۲- لَا تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَ الْكِبْدُ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ، وَ الْفَاعِلُ وَ إِعْرَابُهُ وَ نَوْعُ الْفِعْلِ)

دو خوی و خصلت در مؤمن جمع نمی‌شد (فراهم نمی‌شود): خساست و دروغ

الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ: فِي مُؤْمِنٍ

خَصْلَتَانِ: الْفَاعِلُ وَ مَرْفُوعٌ / وَ نَوْعُ الْفِعْلِ: فَعْلٌ مُضَارِعٌ مَنْفَعٌ

۳- لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسَدَةٌ. رَسُولُ اللَّهِ (ص) (نَوْعُ الْفِعْلِ، وَ اسْمُ الْحَرْفِ الْمُسَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَ خَبَرُهُ وَ إِعْرَابُهُمَا)

خشمگین مشو زیرا (که) خشم مایه‌ی تباهی است.

نَوْعُ الْفِعْلِ: (لَا تَغْضَبْ) فعل نهی

(الغضب): اسْمُ الْحَرْفِ الْمُسَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَ مَنْصُوبٌ / (مَفْسَدَةٌ): خَبَرُ الْحَرْفِ الْمُسَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَ مَرْفُوعٌ

۱- لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

خدا رحم نمی‌کند به کسی که به مردم رحم نمی‌کند.

پاسخ: حرف نفی

۲- يَا حَبِيبِي، لَا شَيْءَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ.

ای دوست من، هیچ چیزی زیباتر از بخشش به هنگام توانایی نیست.

پاسخ: حرف نفی جنس

دَوَاؤُكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاوُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ

- ۱- اَلْمُبْتَدَأُ وَ اِغْرَابُهُ: دَوَاءٌ: مبتدا و مرفوع علامته ضمّه / دَاءٌ: مبتدا و مرفوع علامته ضمّه
اَتَّرَعَمُ اَتَّكَ جِزْمٌ صَغِيرٌ / وَ فَيْكَ اَنْطَوَى الْعَالَمُ الْاَكْبَرُ
- ۲- اِسْمُ التَّفْضِيلِ وَ مَحَلُّهُ الْاِغْرَابِيُّ: الْاَكْبَرُ: اِسْمُ التَّفْضِيلِ / صفت
النَّاسِ مِنْ جِهَةِ الْاَبَاءِ اَكْفَاءٌ / اَبُوهُمْ اَدَمٌ وَ الْاُمُّ حَوَاءُ
- ۳- اَلْحَبْرُ وَ اِغْرَابُهُ: اَكْفَاءٌ: خبر و مرفوع علامته ضمّه
وَ قَدْرُ كُلِّ امْرِيٍّ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ / وَ لِلرِّجَالِ عَلٰى الْاَفْعَالِ اَسْمَاءُ
- ۴- اَلْجَمْعُ الْمَكْسَرُ: الرِّجَالِ، الْاَفْعَالِ، اَسْمَاءُ: جمع مكسر رَجُلٍ، فِعْلٍ، اسم
فَقُرْ بِعِلْمٍ وَ لَا تَطْلُبْ بِهٖ بَدَلًا / فَالنَّاسُ مَوْتٰى وَ اَهْلُ الْعِلْمِ اَحْيَاءُ
- ۵- فَعَلَ النَّهْيِ: لَا تَطْلُبْ
- اَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / اِنَّمَا النَّاسُ لِرُؤْمٍ وَ لِرَبِّ
- ۶- اِسْمُ الْفَاعِلِ: الْفَاخِرُ
- هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ / اَمْ حَدِيدٍ اَمْ نُحَاسٍ اَمْ ذَهَبٍ
- ۷- اَلْفِعْلُ الْمَجْهُولُ: خُلِقُوا
- بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سِوٰى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ
- ۸- اَلْفِعْلُ الْمُضَارِعُ: تَرٰى
- اِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ / وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ اَدَبٍ
- ۹- اَلْجَارُ وَ الْمَجْرورُ: لِعَقْلِ

۱- اَلنُّحَاسُ عُنْصُرٌ فِلْزِيٌّ كَالْحَدِيدِ مُوَضَّلٌ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرِبَاءِ.

- مس، عنصری فلزی مانند آهن برای حرارت و برق رسانا است.
- ۲- اَللَّحْمُ مَادَّةٌ حَمْرَاءٌ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ تُصْنَعُ مِنْهُ اَطْعَمَةٌ.
- گوشت، ماده‌ای قرمز از جسم حیوان است که غذاها از آن فراهم می‌شوند.
- ۳- اَلْعَصَبُ حَيْطٌ اَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْجِسْمُ.
- عصب، رشته‌ی سفیدی در بدن است که در آن حس جریان دارد.

۱- (لا اِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ...) . اَلْبَقْرَةُ: ۲۵۶

هیچ اجباری در دین نیست.

پاسخ: حرف نفی جنس

۲- لَا تُطْعَمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. رَسُولُ اللَّهِ (ص)

از آنچه که نمی‌خورید، به نیازمندان غذا ندهید.

حرف نهی، حرف نفی

۱- (... هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ...) الرَّؤْمَر: ۹

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند برابرند؟

پاسخ: حرف نفی

۲- (وَ لَا يَخْرُجُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ...) يُونُس: ۶۵

گفتارشان تو را اندوهگین نسازد؛ زیرا ارجمندی، همه از آن خداست.

پاسخ: حرف نفی

۳- (ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ) الْبَقَرَة: ۲

آن کتاب که هیچ شکّی در آن نیست هدایتی برای پرهیزگاران است.

پاسخ: حرف نفی جنس

۱- لَيْتَ فَضْلَ الرَّبِيعِ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا! لِأَنَّ الرَّبِيعَ قَصِيرٌ هُنَا.

ای کاش فصل بهار در شهر ما طولانی بود! زیرا این‌جا بهار کوتاه است.

جواب: فَضْلٌ: إِسْمُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَنْصُوبٌ عَلَامَتُهُ فَتْحُهُ / طَوِيلٌ: خَبَرُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَرْفُوعٌ عَلَامَتُهُ ضَمُّهُ / الرَّبِيعُ:

إِسْمُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَنْصُوبٌ عَلَامَتُهُ فَتْحُهُ / قَصِيرٌ: خَبَرُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَرْفُوعٌ عَلَامَتُهُ ضَمُّهُ

۲- كَأَنَّ الْمُشْتَرِيَّ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ؛ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمٌ عَلَى بَيْعِهَا.

گویی مشتری در خرید کالا دودل است؛ ولی فروشنده در فروش آن مصمم است.

الْمُشْتَرِيَّ: إِسْمُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَنْصُوبٌ عَلَامَتُهُ فَتْحُهُ / مُتَرَدِّدٌ: خَبَرُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَرْفُوعٌ عَلَامَتُهُ ضَمُّهُ

۳- إِبْحَثْ عَنْ مَعْنَى «الْعَصَاةِ» فِي الْمُعْجَمِ؛ لَعَلَّ الْكَلِمَةَ مَكْتُوبَةٌ فِيهِ!

در واژه‌نامه درباره‌ی معنی الْعَصَاةِ [آب‌میوه‌گیری] جستجو کن؛ شاید این کلمه در آن نوشته شده باشد!

الْكَلِمَةُ: إِسْمُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَنْصُوبٌ عَلَامَتُهُ فَتْحُهُ / مَكْتُوبَةٌ: خَبَرُ الْخُرُوفِ الْمُشَبَّهَةِ وَ مَرْفُوعٌ عَلَامَتُهُ ضَمُّهُ

۱- دَوَاؤُنَا فِينَا وَ نَحْنُ نَنْظُرُ إِلَيْهِ، وَ دَاوُنَا مِنَّا وَ نَحْنُ نَشْعُرُ بِهِ. ×

دوای ما در خود ماست و ما به آن می‌نگریم و درد ما از خود ماست و ما آن را می‌دانیم (احساس می‌کنیم).

۲- أَلْفَحْرُ لِلْعَقْلِ وَ الْحَيَاءِ وَ الْعَفَافِ وَ الْأَدَبِ. ✓

افتخار به خرد و شرم و پاکدامنی و ادب است.

۳- خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ طِينَةٍ وَ هُوَ لَحْمٌ وَ عَظْمٌ وَ عَصَبٌ. ✓

آدمی از تکه گلی آفریده شده در حالیکه گوشت و استخوان و پی است.

۱- إِنَّ / ۲- لَا / ۳- لَكِنَّ / ۴- لَيْتَ / ۵- لِأَنَّهُ

۱- جَلَسَ: نشست

جَلَسْنَا: نشستیم

الْجَالِسُ: نشسته

۲- أَجْلَسَ: نشانید

أَجْلَسَ: بنشان

لَمْ يُجْلَسُوا: نشانیدند

۳- عَلِمَ: دانست

قَدْ عَلِمْتُ: دانسته‌ای

إِعْلَمَ: بدان

۴- عَلَّمَ: یاد داد

قَدْ يُعَلِّمُ: گاهی یاد می‌دهد

أُعَلِّمُ: یاد می‌دهم

۵- قَطَعَ: بُرید

قُطِعَ: بُریده شد

الْمَقْطُوعُ: بریده شده

۶- انْقَطَعَ: بُریده شد

ما انْقَطَعَ: بُریده نشد

الانْقِطَاعُ: بُریده شدن

۷- عَفَرَ: آمرزید

قَدْ عَفَرَ: آمرزیده است

الْمَغْفُورُ: آمرزیده شده

۸- اسْتَعْفَرَ: آمرزش خواست

قَدْ اسْتَعْفَرْتُ: آمرزش خواسته‌اید

لا يَسْتَعْفِرُونَ: آمرزش نمی‌خواهند

لا تَجْلِسُوا: ننشینید

اجْلِسْ: بنشینید

لا تُجْلِسِي: نشان

سَيُجْلِسُ: خواهد نشانید

لَمْ أَغْلَمْ: ندانستم، ندانسته‌ام

لا يَعْلمُ: نمی‌داند

لَنْ يُعَلِّمَ: یاد نخواهد داد

لِيُعَلِّمَ: باید یاد بدهد

كانا يَقْطَعانِ: می‌بریدند

لا تَقْطَعُ: نبر

سَيَنْقَطِعُ: بُریده خواهد شد

لَنْ يَنْقَطِعَ: بُریده نخواهد شد

لا يُعْفَرُ: آمرزیده نمی‌شود

الْعَفَّارُ: بسیار آمرزنده

أَلَا سَتَعْفَارُ: آمرزش خواستن

أَسْتَعْفِرُ: آمرزش می‌خواهم

۱- لا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ. «رَسُولُ اللَّهِ (ص)»

ترجمه: هیچ خیری در گفتاری نیست مگر این‌که همراه کردار باشد.

۲- لا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ. «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ (ع)»

ترجمه: هیچ جهادی مانند جهاد با نفس نیست. (هیچ جنگی مانند جنگ با خود نیست.)

۳- لا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. «أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ (ع)»

ترجمه: هیچ جامه‌ای (لباسی) زیباتر از تندرستی نیست.

۱- (فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ) الْأَرْوَمُ: ۵۶

ترجمه: این، روز رستاخیز است ولی شما خودتان نمی‌دانستید.

۲- (إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُفَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوفٌ) الْأَصْفَ: ۴

ترجمه: بی‌گمان خدا کسانی را که صف در صف در راه او می‌جنگند دوست می‌دارد؛ گویی که ایشان ساختمانی استوارند.

همانا خداوند کسانی را که در راهش صف به صف مبارزه می‌کنند، دوست دارد گویی آن‌ها ساختمانی استوارند. (۱ نمره)

(درس ۱، ص ۸)

(ب) ۱ (ص ۳۸) (هر مورد ۰/۲۵)

۴۶ (الف) ۲ (ص ۳۲)

۴۷ ۱ (ص ۴۱) (۰/۲۵)

۴۸ (الف) ای کاش، خاک (ص ۶)

(ب) سختی‌ها، شناخته می‌شوند (ص ۵۰)

(ج) می‌بینی، استخوان (ص ۱۱)

(هر مورد ۰/۲۵)

۲: بریده می‌شد (ص ۱۳)

۴۹ (الف) ۱: برید نخواهد شد.

(ب) ۱: یاد نکن

۲: کاش او یاد کند (ص ۲۷)

(هر مورد ۰/۲۵)

۵۰ (الف) اسم «إِنَّ» و منصوب

(ب) اسم لای منفی جنس، مبنی بر فتح و منصوب

(ج) مفعول به / مضاف الیه

۵۱ (الف) الفَاخِر (ب) خُلِقُوا

(ج) هَل (د) آباء

(ه) مِنْ (و) عَظْم

۵۲ (الف) خَيْر (ب) فَفَرَّ (ج) طَالِب

۵۳ (الف) شاید = لَعَلَّ (ب) انگار = كَأَنَّ (ج) کاش = لَيْتَ

۵۴ (الف) مبارزه

(ب) سخت‌تر

(ج) استوار

(د) ببینم [چون پس از «لیت» آمده است، پس این فعل مضارع به صورت التزامی ترجمه می‌شود نه اخباری].

۵۵ (۱) ب

(۲) الف

(۳) ب

۵۶ (الف) بی‌نیازکننده‌تر - نیست

(ب) هیچ - عهد و پیمانی

(ج) مایه‌ی تباهی

۵۷ (الف) كَأَنَّ (ب) لَكِنَّ (ج) إِنَّ (د) أَنْ

(ه) لَيْتَ

۵۸ الحیاة اسم «إِنَّ» و منصوب [۰/۲۵] دقائق [خبر «إِنَّ» و مرفوع] [۰/۲۵]

۵۹ خیر، فرقی ندارند.

۶۰ «لا»ی نفی جنس به صورت «هیچ ... نیست» ترجمه می‌شود.

۶۱ «جَنَّة» اسم لای نفی جنس است که «مبنی بر فتح» است یعنی «ال» و تنوین نمی‌گیرد.

۶۲ خیر، مانند سایر جملات اسمیه خبر آن‌ها می‌تواند، مفرد، شبه جمله یا جمله باشد.

۶۳ خیر، اسم هستند.

۶۴ زیرا «لکن» از حروف مشبّهة بالفعل است که مبتدا را منصوب می‌کند و خبر آن نیز مرفوع است.

۶۵ زیرا «إِنَّ» مبتدا را منصوب می‌کند در نتیجه «الاسلام» اسم إِنَّ و «دین» خبر إِنَّ و مرفوع است.

۶۶ لا بر سر «لباس، طالب و کتاب» آمده که هر سه ۳ اسم هستند.

۶۷ یک جمله اسمیه است.

۶۸ فتحه (ـَ) دارد.

۶۹ اسم بعد از «لا» چون فتحه دارد شبیه «اسم حروف مشبّهة بالفعل» است.

۷۰ فساد ← اسم إِنَّ و منصوب و معرف بالاضافه است- الرأی: مضاف‌الیه و مجرور.

۷۱ انّ الفلاخیین یزرعان الارض.

۷۲ الف- غ ب- ص

اسم لای نفی جنس مبنی بر فتح و محلاً منصوب است.

۷۳ «مُرُوءة»

۷۴ الجمال: اسم لیس و مرفوع

جمال: خبر و مرفوع

أثوب: مجرور بحرف الجرّ

نا: مفعول و منصوب محلاً

زیبایی، با لباس‌های زیبایی که ما را زینت می‌دهند، نیست. همانا زیبایی، زیبایی علم و ادب است.

۷۵ لَفی خسر- شبه‌جمله (جار و مجرور) و مرفوع محلاً.

۷۶ «شاید شما»

۷۷ «سَمیع»

۷۸ «الدُّنیا»

۷۹ «عبداً»

۸۰ «سَقْفُ»

۸۱ «ی»

۸۲ مَمْرُضَاتٌ ← مَمْرُضَاتٍ: اسم حرف مشبیه است و منصوب به کسره (جمع مونث سالم است) ساهراتِ ← ساهراتٍ: خبر حرف مشبیه است و مرفوع.

۸۳ المسلمون ← المسلمین: اسم حروف مشبیه است و منصوب.

متفرقین ← متفرقون: خبر حروف مشبیه است و مرفوع.
بعیدون ← بعیدین: خبر افعال ناقصه است و منصوب

۸۴ اِنَّكَ قَدْ نَجَحْتَ فِي الْحَيَاةِ بِحَدِّكَ.

۸۵ اِنَّ الْحَسَدَ يَقْتُلُ صَاحِبَهُ.

۸۶ مثنی: لیتکما تنصُرانِ المظلومین.

جمع: لیتکُم تنصُرُونَ المظلومین.

۸۷ با «لیت» غیرممکن بودن پیش گرفتن راه پیامبر توسط کافران در روز قیامت را نشان می‌دهد. (تمنی)

۸۸ عبارت «الف» صحیح است. معنی عبارت: شاید ابرها بر ما ببارند.

ب) ینجُ ← تَنجُجُ (ج) الکافر ← الکافر (اسم لعل و منصوب)

۸۹ عبارت «ج» صحیح است. معنی عبارت: گویا آسمان در بالای سرهای ما یک خیمه است.

الف) سقفاً ← سَقْفُ (خبر کأن، مرفوع است) ب) السماء ← السماء (اسم کأن، منصوب است)

۹۰ الطمَعُ: مبتدا و مرفوع

الانسان: مفعول به و منصوب.

طمع شدید انسان را به گرفتاری می‌اندازد.

۹۱ فعل مبنی للمجهول: لا تُذْرَكُ (جمله‌ی وصفیه)

گویا راضی کردن مردم هدفی است که به دست آورده نمی‌شود.

۹۲ خبر لیت: «تستقر»

ای کاش مهربانی بین مردم مستقر شود.

۹۳ اسم ان: المساجد، منصوب

بدرستیکه مسجدها خانه‌های خدا در زمین هستند.

۹۴ اسم ان: «نا» در انا

بدرستیکه ما برای تو پیروزی آشکاری گشودیم.

۹۵ کَ در «كَاتَكَ»: اسم كَأَنَّ و محلاً منصوب

متردّد: خبر كَأَنَّ و مرفوع (مفرد)

«ی» اسم لکنَّ و منصوب محلاً

عازم: خبر لکنَّ و مرفوع (مفرد)
گویا تو در کار خود تردید داری ولی من قصد ادامه‌ی کار را دارم.

۹۶ «اللَّهِ» اسم أَنْ- منصوب

قدیر: خبر أَنْ- مرفوع (مفرد)

آیا ندانستی که خدا بر هر چیز تواناست.

۹۷ «هُم»: اسم لعلَّ و محلاً منصوب

یتذکرون: خبر لعلَّ و محلاً مرفوع (جمله‌ی فعلیه)

خدا مثال‌ها را برای مردم می‌زند شاید که آن‌ها پند بگیرند.

۹۸ اللّٰه: اسم إِنَّ و منصوب

یأمر: خبر إِنَّ و محلاً مرفوع (جمله‌ی فعلیه)

ترجمه: به درستی که خدا به عدالت و نیکوکاری فرمان می‌دهد.

۹۹ «لای نهی» مومنان نباید کافران را دوست بگیرند.

۱۰۰ لای نفی جنس است.

هیچ خیر و خوبی در دوستی با انسان رنگارنگ (منافق) نیست.

